

לשלוח לתחרות-שחייה בפורטוגל ממשלת של שישה שחיינינו, שארבעה מהם נמנים עם חניכיו המחוננים. ימים ספורים אחרי סירובו של יוסף טלקי לשלוח את הילדים לחו"ל — בטענה שאינם בכושר בגלל עונת החורף — קיבלו ארבעת שחיינו הנבחרים מכתבי אתרעה. במכתבים נאמר, כי שחיין שלא יתייצב למתנה-האמורים שנקבע לתאריך ה-21 בינואר '77, לא יוכל להשתתף בתחרות הבינלאומית בפורטוגל. שנקבעה לאמצע חודש פברואר. על המכתבים יש נשלחו לשחינים הצעירים היה חתום אבי-החם ("אברשה") גינבורג, המשמש כיושב ראש ועדת-השחייה בהתאחדות-לספורט. **התור של אברשה.** גינבורג הוכה בתדהמה, כאשר נודע לו כי ארבעת המי-חוננים מסרבים לטול חלק בתחרות הבינ-לאומית. היו לו סיבות טובות לכך. שכן, לפי ה"תור" בוועדת-השחייה, הכפופה לו התאחדות-לספורט, היה זה תורו לצאת לחו"ל. לא בכדי לא השלים אברשה עם רוע הגזירה.

תחת שישמע בעצתו של איש-המיקצוע יוסף טלקי, ובתוך כך יחסך להתאחדות לספורט כסום של כ-50 אלף לירות, ביקש אברשה גינבורג לנסוע לחו"ל בכל מחיר. מייד כשהתברר לו סופית שארבעת המחור-נים לא ייצאו לפורטוגל, הוא צירף ל-משלחת השחינים ארבעה שחינים אחי-רים, שארבעת המחוננים הראשונים עלו עליהם בדרגה אחת או שתיים לפחות.

כל המעורה בריו ועדת-השחייה הבין במהרה את פשר צדו זה של גינבורג. כי עוד לפני שהבטיח זה את מקומו במשלחת השחינים לחו"ל, הוא ניהל מאבק עם אלי פרנק, נציג מכבי בוועדת השחייה, אשר טען שדווקא לו מגיע להצי-טרף למשלחת השחינים בניסיעתה.

בתחרות הבינלאומית שנערכה לפני כ-חודש ימים, בעיר ליסבון שבפורטוגל, נחלו השחינים הישראליים הצעירים כיש-לון חרוץ. אחרי שובם ארצה, בשיחות עם עמיתיהם מסגל המחוננים, הסבירו את חולשתם. "אנחנו לא בכושר", התוודה אחד מהם. "עשינו ממש בושות", הוסיף שחיין אחר בשיחתו עם השחיין המהונן יורם כוכבי, שנשאר בבית בפקודת מאמו. העובדה שישראל השתתפה בתחרות עם שחינים משלוש מדינות נוספות בלבד — אירלנד, פורטוגל ושחינים מספרד, הנח-שבים כסוג ב' רגי' העניקה לישראלים יתרון תיאורטי בצבירת המדליות, שכן לכל מתחרה שלה היה סיכוי גדול ביותר לזכות באחת המדליות הראשונות. אולם ישראל סיימה את התחרות במקום שלפני האחרון. זו היתה הסיבה לכך שמרבית מדוריי-הספורט בעיתונים לא ציינו כלל את התחרות.

עם שובם של השחינים ארצה התברר, מעל לכל צל של ספק, שהסכום בן 40 אלף הלירות הוצא לריק. שמואל ללקין, מוכ"ל ההתאחדות לספורט, הנחשב כאיש החזק של המוסד, טען כי ועדת-השחייה החליטה, לפי קריטריונים משלה, שיש לשגר את משלחת השחינים הצעירים לחו"ל.

אברשה גינבורג, ששימש כראש הר-משלחת לתחרות הבינלאומית הוסיף, כי בתחילה הביע טלקי את הסכמתו העקרו-נית לנסיעה, וכי רק משנודע לו שלא ישמש כראש-משלחת או כמלווה, החל טוען שהנסיעה תהיה ביובו.

בעזרת היידים. דבר אחד ברור: התחרות הבינלאומית שנערכה בליסבון אינה מצוינת כלל בלוח תחרויות-השחייה הבינלאומי של שנת 1977. מאמן בכיר, שביקש להישאר בעילום-שם, טען נגד דעתם של ללקין וגינבורג: "לעסקנים בהתאחדות לספורט נדמה, שבעזרת היל-דים הם יתפכו את ועדת-השחייה לחב-רת-ניסיעות. אני לא מאמין שמאמן כר-דעת, המכיר את יכולתם של השחינים הצעירים בעונת החורף שנחשבת כעונה מתה, ישלח שחינים ישראלים לתחרות בינלאומית. פה, בניסיעות לחו"ל, השיקול של ועדת השחייה הוא רק שעוד עסקן ייסע לחו"ל".

פרשת הנסיעה לפורטוגל העמיקה עוד יותר את הקרע בין טלקי לבין ועדת השחייה. טלקי נמאס להילחם במימסד הספורטיבי. יש לו נימוקים טובים לחשו-ד שיוכם של עסקנים בוועדת מאחרי מה שי-נראה לו כמסע המכוון נגדו. חליפותי

לעזוב, עם זה עוד יכולנו להסתדר. הייתי הולך לשם בכל יום ושב. ושבתי משותחים בינינו, מחליפים עיתונים יש-ראליים שהגננו עליידי תיירים (בעיקר זו הדרך של ר"ק"ח וג'ודולס פוסט), וספ-רים עיבריים שהגיעו דרך ארצות-הברית. אני זוכר שנפל לידי פעם ספר של פרנ-ספור אטינגר, היסטוריה של עם ישראל, שעשה עלי רושם חזק.

"אני משתדל לא לעשות הכללות, אבל אני חושש שהמציאות פה, בארץ, זה לא מה שעליו חלמנו. במוסקבה לא היה לי ערב אחד שישבתי לבד. היו לי חברים, חיי-חברה תוססים, תמיד ציפיתי בשיחה ליום המחר. עכשיו אני לבד, עם מי-שפחתי. אין לי אף חבר אחד כאן, איש אינו מתעניין בי. כל יום שעובר גותן לי הרגשה שעוד יום בובזו, שאין תכלית. זה כמו לחיות בג'רחיות — רק אוכלים וחיים, בלי תועלת".

בקשתו היחידה כעת, היא שיאפשרו למישפחה לוותר על הדרכון הישראלי, ולצאת לנסות לבנות חיים חדשים במקום אחר. הוא כתב מיכתב בעניין זה לראש-הממשלה, כממלא-מקום שר-הפנים, אך בינתיים העניין נסחב. "ביקשתי שלא יע-רימו קשיים כעת, בסוף, ושיתנו לנו לעזוב בשקט, לא כמו ברוסיה", אומר יורי, אם דמוקרטיה וחופש-הפרט — או שיוכיחו את זה!"

סיפורו האישי של עולה צעיר מרוסיה, ששבת רעב כדי לזכות ברישיון-עלייה - ויורד מהארץ מאוכזב

מדוע אנחנו יורדים?

יורי יורד

החלטנו שהדרך הטובה ביותר לעזוב את ישראל, והגענו למסקנה שלא יהיה מוסרי לעזוב את ישראל עם דרכון ישראלי. אורח של מדינה, חי בה. אם אני לא מתכוון לחיות כאן, מדוע עלי להצטיר בכל מקום שבו אשאל, שאני ישראלי? במילים אלה נפתח וידויו של יורי נאפוץ, עולה חדש מרוסיה שהת-ליט, יחד עם מישפחתו, לרדת מן הארץ.

לא היה לו קל, לסטודנט בן 22, בעל רעמת השיער, הדובר עיברית רהוטה בר-מיטא כימעט צברי, לספר על המניעים והסיבות שהביאו את מישפחתו להחליט קשה זו. עצבנותו ניכרת בו היטב. הוא מרבה למולל באצבעותיו, נע כל העת על מושבו באיי-נוחות, ומעשן בשרשרת.

לא היה לו קל, לסטודנט בן 22, בעל רעמת השיער, הדובר עיברית רהוטה בר-מיטא כימעט צברי, לספר על המניעים והסיבות שהביאו את מישפחתו להחליט קשה זו. עצבנותו ניכרת בו היטב. הוא מרבה למולל באצבעותיו, נע כל העת על מושבו באיי-נוחות, ומעשן בשרשרת.

לא היה לו קל, לסטודנט בן 22, בעל רעמת השיער, הדובר עיברית רהוטה בר-מיטא כימעט צברי, לספר על המניעים והסיבות שהביאו את מישפחתו להחליט קשה זו. עצבנותו ניכרת בו היטב. הוא מרבה למולל באצבעותיו, נע כל העת על מושבו באיי-נוחות, ומעשן בשרשרת.

שמעתי שהוא ראש ועדת-הקליטה של הכנסת. הוא שמע, הבטיח שיהיה בסדר, ושלח אותי הביתה. תרגיע את ההורים, אני מטפל בעניין שלכם, יהיה טוב, אמר לי. אבל כמו שאופייני כאן בארץ, שכש-מבטיחים לא תמיד מקיימים — מאז לא שמעתי ממנו כלום. פניתי למטריב, רציתי לספר להם קצת על קשיים של מישפחתי עולים אחת, לפני שיהיה מאוחר מדי, הם לא טרחו בכלל להשיב לי. כל הזמן אמרנו לעצמנו: זה, עניין של זמן! אבל הזמן עבר, ושום דבר לא עזר.

"אני לא חושש מבעיות. להיפך, אני תר-שב שבלי בעיות אין טעם לחיים, אין אתגר. אבל כאשר אתה רואה כל יום רכל בעיות ובעיות, אתה מתחיל לראות הכל שחור. אני כבר לא זוכר מתי חייכנו בבית.

"לי היתה זו מכה, כשההורים הת-חילו לדבר על ירידה. התחלתי לדבר על ליבם, להיאבק איתם. אבל הגעתי לי-מסקנה שמדובר פה בקיום של המישפחה, ובחיים של אבא ואמא שלי שהלכו ונגז-מרו, הלכו וככו. לעצמי אני יכול להרשי-ת להתמודד עם קשיים, אבל להם התביישתי לומר שימשיכו לסבול. הם לא היו ציונים באופן מיוחד, ועלו ארצה רק בגללי.

„כמו לחיות בגן-חיות!“

אני עדיתי מתוך מניעים ציוניים. התלשתי לבוא למרות שיכולתי ישר מוינה להמשיך לאמריקה, או להישאר ב-אוסטריה. כרגע אנחנו חושבים על ירידה לאוסטריה.

„לציונות הגעתי דרך בית-הכנסת ב-מוסקבה. היתה שם מין אחווה מיוחדת. אתה בא שם לבית-הכנסת בחגים, רואה את כולם שרים יחד, מתפללים יחד, עומד דים מול השטרנים ביחד, ואתה מרגיש מין שותפות. זה מה שגרם לבניתי הש-קפתי על ישראל והיחידות. בית-הכנסת לא היה מקום דתי. לגבני רוב האנשים שבאו לשם זו היתה נקודת-מיפגש, ואני

יורי עולה

מדוע אנחנו יורדים?

החלטנו שהדרך הטובה ביותר לעזוב את ישראל, והגענו למסקנה שלא יהיה מוסרי לעזוב את ישראל עם דרכון ישראלי. אורח של מדינה, חי בה. אם אני לא מתכוון לחיות כאן, מדוע עלי להצטיר בכל מקום שבו אשאל, שאני ישראלי? במילים אלה נפתח וידויו של יורי נאפוץ, עולה חדש מרוסיה שהת-ליט, יחד עם מישפחתו, לרדת מן הארץ.

„ההורים שלי באו בגללי!“

הגעתי לישראל הברי, לפני עלה לי בקשיים רבים, כיוון שלמדתי ב-אוניברסיטת מוסקבה מדעי המחשב, ו-מייד עם הגשת הבקשה לאשרת יציאה זרקו אותי מהאוניברסיטה וגוייסתי לי-צבא האדום. יצאתי למאבק נגד הגזירה. שפחתי בשביתת-רעב, פניתי לעיתונאים אמריקאיים, שביקרו בדיוק באותה תקופה עם הנרי קסינג'ר במוסקבה, ולבסוף גי-צחתי. קיבלתי אישור לצאת את רוסיה לבד, תוך חמישה ימים. באתי ארצה בתחילה לקיבוץ ותיאלפא, ואחר-כך ל-מעונות הסטודנטים בחיפה, שם התחלתי ללמוד היסטוריה כללית וסוציולוגיה. הר-הורים שלי הצטרפו אלי כעבור שבוע.

אמא התקבלה לעבודה במשרד, כי-לכלכנית. אחרי 20 שנות ניסיון בעבודה ב-ברוסיה, אמרו לה כאן: את לא יודעת כלום. ניסיון של רוסיה לא שווה שום דבר. אבא היה 25 שנים קצין בצבא הסובייטי, כאן הוא הצליח להתקבל כי-מדיח-כלים במלון.

אבל אני לא חושב שזה מה שגרם לנו